

**Protokół Nr 5/2019
z posiedzenia
Komisji ds. Mniejszości Narodowych i Etnicznych
w dniu 10 czerwca 2019 r.**

I. Otwarcie posiedzenia.

Przewodniczący Komisji, p. Jarosław Słoma stwierdzając quorum otworzył posiedzenie Komisji ds. Mniejszości Narodowych i Etnicznych Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego. Następnie przywitał członków Komisji oraz przybyłych gości.

Załącznik Nr 1, 2

II. Przyjęcie porządku posiedzenia.

Przewodniczący Komisji poinformował, że członkowie Komisji otrzymali porządek posiedzenia i zapytał, czy są do niego uwagi. W związku z brakiem uwag zarządził głosowanie. Porządek obrad Komisji został przyjęty jednogłośnie.

1. Otwarcie posiedzenia.
2. Przyjęcie porządku posiedzenia.
3. Zaopiniowanie materiału na VIII sesję Sejmiku:
 - projekt uchwały w sprawie uchwalenia Priorytetów współpracy zagranicznej Województwa Warmińsko-Mazurskiego.
4. Sprawy różne i wolne wnioski.
5. Zatwierdzenie Protokołu nr 4/2019 z 25 kwietnia 2019 r.
6. Zakończenie posiedzenia.

III. Zaopiniowanie materiału na VIII sesję Sejmiku:

- **projekt uchwały w sprawie uchwalenia Priorytetów współpracy zagranicznej Województwa Warmińsko-Mazurskiego.**

Przewodniczący Komisji poprosił Dyrektora Departamentu Współpracy Międzynarodowej, p. Łukasza Bielewskiego o przedstawienie ww. projektu uchwały, ze szczególnym uwzględnieniem zapisów dotyczących mniejszości narodowych i etnicznych.

Dyrektor Departamentu Współpracy Międzynarodowej na wstępie poinformował, że uchwalenie Priorytetów współpracy zagranicznej województwa wynika z ustawy o samorządzie województwa. Wskazał, że jest to podstawowy dokument samorządu województwa, który określa cele, uwarunkowania, kierunki geograficzne współpracy zagranicznej województwa, a także członkostwo województwa w różnych stowarzyszeniach i międzynarodowych zrzeszeniach.

Następnie wyjaśnił, iż obecnie obowiązujące priorytety zostały przyjęte w czerwcu 2014 roku, w związku z czym warunki realizowania współpracy zagranicznej województwa uległy istotnym zmianom. Nadmienił, iż m.in. przestał obowiązywać dokument Priorytety polskiej polityki zagranicznej na lata 2012-2016, zostały zlikwidowane Wydziały Promocji Handlu i Inwestycji przy konsulatach oraz ambasadach RP, województwo zakończyło współpracę z Prowincją Perugia oraz sformalizowało współpracę z regionem Umbria, a także przystąpiło do nowych międzynarodowych zrzeszeń, w tym do Europejskiej Sieci Regionów na rzecz Badań i Innowacji.

Kontynuując Dyrektor Departamentu Współpracy Międzynarodowej wyszczególnił zapisy dotyczące mniejszości narodowych i etnicznych, które zostały uwzględnione w *Priorytetach współpracy zagranicznej Województwa Warmińsko-Mazurskiego*. Wskazał, iż występują one w rozdziale I

Uwarunkowania oraz cele współpracy zagranicznej Województwa Warmińsko-Mazurskiego, w którym zapisano, iż współpraca zagraniczna Województwa uwarunkowana jest przede wszystkim bogatym i ugruntowanym historycznie dorobkiem kulturowym oraz zróżnicowaniem narodowościowym i etnicznym regionu.

Następnie zwrócił uwagę, iż kolejny zapis brzmi: „współpraca zagraniczna Województwa ma na celu przede wszystkim współpracę z mniejszościami narodowymi i etnicznymi zamieszkującymi Województwo”. Ponadto dodał, że jednym z celów współpracy zagranicznej, wymienionych w *Priorytetach współpracy zagranicznej*, jest także współpraca z Polonią w szczególności zamieszkującą kraje Europy Wschodniej.

Kolejno wyjaśnił, iż organizacje mniejszości ukraińskiej działające na Warmii i Mazurach mogą liczyć na pomoc samorządu województwa przy organizacji cyklicznych wydarzeń. Przyznał, że współpraca z Polonią odbywa się głównie na Wschodzie, w regionach partnerskich województwa. Jako przykład podał bieżący przyjazd do Bartoszczyk grupy polonijnej z Obwodu Kaliningradzkiego, który został zrealizowany dzięki wsparciu samorządu województwa.

Radny Zbigniew Homza poinformował o swoich kontaktach z Polonią w mieście Mikołajów położonym w południowo-wschodniej części Ukrainy. Dodał, że jest to duże skupisko polonijne wykazujące wysoką aktywność społeczną. Wyjaśnił, że w mieście funkcjonuje Dom Polski, a funkcję burmistrza pełni Aleksandr Sienkiewicz. Wspomniał również o pomocy doraźnej skierowanej do tamtejszej Polonii, tj. zakupie podręczników. Na zakończenie zasugerował kontakt z przedstawicielami tej grupy polonijnej.

Dyrektor Departamentu Współpracy Międzynarodowej przyznał, że samorząd województwa głównie koncentruje się na współpracy z Obwodem Rówieńskim. Wskazał, że w Równem działa Towarzystwo Kultury Polskiej im. W. Reymonta, z którym samorząd województwa organizuje od wielu lat Dni Kultury Polskiej na Rówieńszczyźnie. Wyjaśnił, że wydarzenie to jest stałym punktem w kalendarzu imprez, również w ujęciu budżetowym. Następnie dodał, że współpraca z Polonią odbywa się również za pośrednictwem Stowarzyszenia Wspólnota Polska. Zaznaczył, że dzięki tej współpracy i zaangażowaniu samorządu województwa, region odwiedzają dzieci polonijne, które przebywają głównie w Olsztynie i Ostródzie.

Kontynuując Dyrektor Departamentu Współpracy Międzynarodowej odniósł się także do głosu podniesionego podczas posiedzenia Komisji Strategii Rozwoju w sprawie wsparcia przez samorząd województwa Polonii na Zachodzie i wyraził wątpliwość na ile samorząd województwa powinien się angażować w takie działania. Zaznaczył, iż opiekunami Polonii są władze centralne, więc w przypadku samorządu taka współpraca w dużym stopniu jest aktem dobrej woli.

Przewodniczący Komisji, w nawiązaniu do powyższego, podkreślił, iż samorząd powinien zauważać mniejszość polską w swoich regionach partnerskich.

Na zakończenie Dyrektor Departamentu Współpracy Międzynarodowej nadmienił, że samorząd województwa wychodzi również poza obszar regionów partnerskich wskazując jako przykład dofinansowanie grupy Polonii z Kazachstanu, wspólne działania z Polakami mieszkającymi w Umbrii, czy inicjatywy ze Stowarzyszeniem Côtes d'Armor-Warmia i Mazury.

Następnie głos zabrał Wicemarszałek Województwa Warmińsko-Mazurskiego, p. Miron Sycz, który wyraził opinię, iż współpraca z Polonią jest zadaniem administracji rządowej, która dysponuje odpowiednim budżetem na ten cel. Zaznaczył, że współpraca z Polakami mieszkającymi poza granicami kraju i ich wsparcie powinno być realizowane tam, gdzie województwo ma podpisane oficjalne umowy partnerskie, tj. z Obwodem Rówieńskim, ale także Obwodem Kaliningradzkim. Z własnego doświadczenia pracy w Sejmie RP przyznał, iż środowiska polonijne są bardzo roszczeniowe i niezmiennie wyrażają zdanie o niewystarczającej wysokości środków. Na zakończenie podkreślił, że w kwestii współpracy z Polonią samorząd województwa nie powinien

przyjmować na siebie tego obowiązku, ponieważ jest to zadanie rządowe. Zazaczył jednak, że gdyby takie działania były podjęte, to przy pomocy MSZ ze szczególnym uwzględnieniem Polonii z Rówieńszczyzny i Obwodu Kaliningradzkiego.

Przewodniczący Komisji zapytał, czy istnieje możliwość przygotowania zestawienia dotyczącego partnerstw polskich samorządów wojewódzkich z poszczególnymi obwodami na terytorium Ukrainy, szczególnie tam, gdzie są skupiska Polaków. Dodał, że taka informacja pokazałaby na ile partnerstwo znajduje pokrycie terytorialne.

Dyrektor Departamentu Współpracy Międzynarodowej potwierdził, że jest możliwe opracowanie powyższego zestawienia i wskazał, że według jego informacji wynika, że im dalej na wschód, tym tych kontaktów jest mniej.

Radna Teresa Astramowicz-Leyk zwróciła uwagę, że z dotychczasowych badań, które przeprowadziła nad Obwodem Lwowskim, Żytomierskim i Winnickim wynika, że tam, gdzie zamieszkuje Polonia są zawarte umowy o współpracy z polskimi samorządami, głównie na poziomie gmin i powiatów, mniej na poziomie województw. Nadmieniła także, że współpraca ta jest efektywna i przynosi wymierne rezultaty.

Przewodniczący Komisji, p. Jarosław Słoma podkreślił, że z punktu widzenia polskiego interesu należy rozwijać kontakty ze społecznościami, gdzie zamieszkuje Polonia. Następnie przyznał, że kierunki współpracy zagranicznej uwzględnione w *Priorytetach współpracy zagranicznej Województwa Warmińsko-Mazurskiego* zostały słusznie wytyczone. Zapytał także o możliwości współpracy z Kazachstanem, w związku z udziałem ambasadora Kazachstanu w Polsce w III Kongresie Przyszłości.

Dyrektor Departamentu Współpracy Międzynarodowej, p. Łukasz Bielewski wyjaśnił, że w przypadku oceny, że ww. współpraca jest zgodna z interesem województwa, aktualizowany dokument zawiera odpowiednie zapisy umożliwiające podjęcie takich kontaktów.

W dalszej kolejności Wicemarszałek Województwa Warmińsko-Mazurskiego, p. Miron Sycz zapytał, czy samorząd województwa korzystał ze środków przeznaczonych na partnerstwo wschodnie i skąd one pochodziły.

Dyrektor Departamentu Współpracy Międzynarodowej wyjaśnił, że korzystano ze środków Ministerstwa Spraw Zagranicznych, natomiast nie opierano się na środkach unijnych.

Następnie Wicemarszałek Województwa Warmińsko-Mazurskiego przyznał, że ze wszystkich regionów polskich Warmia i Mazury posiada największe osiągnięcia w partnerstwie wschodnim. Jednocześnie zwrócił się do Dyrektora Departamentu Współpracy Międzynarodowej o sprawdzenie źródeł pozyskania funduszy unijnych przeznaczonych ten cel. Ponadto zasugerował nawiązanie kontaktów z Gruzją, Mołdawią, które razem z Ukrainą podpisały umowę stowarzyszeniową. Wskazał, że współpraca ta mogłaby zaowocować pozyskaniem środków oraz realizacją wspólnych projektów.

Pan Łukasz Bielewski odpowiedział, że Departament Współpracy Międzynarodowej na bieżąco monitoruje konkursy, w których można pozyskać dodatkowe środki finansowe. Dodał także, że przez wiele lat samorząd województwa jako JST był wykluczony z grona podmiotów mogących ubiegać się o środki z Ministerstwa Spraw Zagranicznych.

W nawiązaniu do powyższego radna Teresa Leyk-Astramowicz poinformowała, że w tegorocznym konkursie „Dyplomacja publiczna“ ogłoszonym przez MSZ na partnerstwo wschodnie nie mogły aplikować uczelnie publiczne.

Na zakończenie Przewodniczący Komisji skierował pytanie do Dyrektora Departamentu Współpracy Międzynarodowej czy jest mu znany temat społeczności na Syberii wywodzącej się z Mazur skupionej w wioskach mazurskich.

Dyrektor Departamentu Współpracy Międzynarodowej odpowiedział, że posiada znikome informacje w tym zakresie. Dodał, że podczas jednego z posiedzeń senackiej Komisji Spraw Emigracji i Łączności z Polakami za granicą, w którym brał udział, został poruszony powyższy temat. Wyjaśnił, że wówczas miał okazję poznać osoby zaangażowane w to zagadnienie.

Przewodniczący Komisji zaapelował, aby podjąć próbę dotarcia do syberyjskich Mazurów i ustanowić ich trwałe wsparcie. Zwrócił się do Dyrektora Departamentu Współpracy Międzynarodowej o rozpoznanie tematu.

Propozycja Przewodniczącego Komisji spotkała się z popraciem członków Komisji oraz Pełnomocnika Marszałka ds. Mniejszości Narodowych i Etnicznych.

W związku z wyczerpaniem pytań Przewodniczący Komisji poddał pod głosowanie projekt uchwały w sprawie uchwalenia Priorytetów współpracy zagranicznej Województwa Warmińsko-Mazurskiego.

Za pozytywnym przyjęciem projektu uchwały głosowało 5 członków Komisji, przeciw – 0, wstrzymało się – 0.

IV. Sprawy różne i wolne wnioski.

Pełnomocnik Marszałka ds. Mniejszości Narodowych i Etnicznych, p. Wiktor M. Leyk poinformował, że do członków Komisji zostały wysłane drogą mailową zaproszenia do udziału w zbliżających się inicjatywach kulturalnych i imprezach organizowanych przez mniejszości narodowe i etniczne. Ponadto zaprosił radnych na spotkanie z 36-osobową grupą dziennikarzy z Ukrainy, które odbędzie się 13 czerwca br. przy ul. E. Plater w Olsztynie. Dodał, że tego samego dnia o godzinie 17.00. w Bibliotece Wojewódzkiej przy ul. 1 Maja nastąpi otwarcie wystawy fotograficznej poświęconej walkom w Donbasie. Zaproszenie wystosował w imieniu Związku Ukraińców w Polsce, Oddziału w Olsztynie.

W uzupełnieniu informacji dotyczącej pobytu dziennikarzy z Ukrainy, Wicemarszałek Województwa Warmińsko-Mazurskiego, p. Miron Sycz wyjaśnił, iż wizyta odbywa się w ramach współpracy Województwa Warmińsko-Mazurskiego z Obwodem Rówieńskim. Dodał, że w tegorocznym wydarzeniu udział wezmą dziennikarze z całej Ukrainy, a jego efektem będzie ukazanie się materiałów promocyjnych o Warmii i Mazurach w mediach ukraińskich.

Dyrektor Departamentu Współpracy Międzynarodowej nadmienił także, że w ubiegłym roku z okazji 15-lecia podpisania porozumienia z Obwodem Rówieńskim odbyło się szereg przedsięwzięć kulturalnych, m.in. wernisaż fotograficzny Alexa Kharvata, artysty z Obwodu Rówieńskiego. Wydarzenie to zaowocowało wyjazdem grupy z Pałacu Młodzieży z Olsztyna, która obecnie odbywa kilkudniowe warsztaty fotograficzne w Równem.

Na zakończenie Przewodniczący Komisji, p. Jarosław Słoma poinformował, że pracując w Urzędzie Miasta Olsztyna stało się tradycją, iż delegacja udająca się do Łucka składała wieniec na cmentarzu żołnierzy Legionów Polskich w Kostiuchnówce. Podał pod rozwagę, aby delegacje z Warmii i Mazur udające się na Ukrainę również miały na względzie odwiedzenie grobów i uczczenie pamięci ofiar bitwy pod Kostiuchnówką z 1916 roku.

V. Zatwierdzenie Protokołu nr 4/2019 z 25 kwietnia 2019 r.

Przewodniczący Komisji zapytał, czy są uwagi do Protokołu Nr 4/2019 z posiedzenia Komisji ds. Mniejszości Narodowych i Etnicznych w dniu 25 kwietnia 2019 r.

W związku z brakiem uwag zarządził głosowanie. Za pozytywnym przyjęciem protokołu głosowali wszyscy członkowie Komisji.

VI. Zakończenie posiedzenia.

Przewodniczący Komisji, p. Jarosław Słoma podziękował zebranych za udział w obradach, a następnie zamknął posiedzenie Komisji ds. Mniejszości Narodowych i Etnicznych w dniu 10 czerwca 2019 r.

**Przewodniczący Komisji
ds. Mniejszości Narodowych i Etnicznych**

Jarosław Słoma

Sporządziła:

Beata Kantolak